

АНАЛІЗ ОПОДАТКУВАННЯ ПДВ ОПЕРАЦІЙ З ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

Мороз С.Г., Нгуєн Т.Ч.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

m.sg@ukr.net

ПДВ залишається одним з найпоширеніших податків у світі, що обумовлено його потужним фіскальним та регуляторним потенціалом. В Україні у 2018 р. за рахунок ПДВ було забезпечено 38% податкових надходжень до бюджету. Цей податок забезпечує стабільні надходження до навіть у періоди кризи та за умов нестабільності економіки, оскільки споживачі навіть за зниження попиту все одно купують мінімально необхідний обсяг товарів, робіт, послуг. Це стосується і лікарських засобів (ЛЗ), оскільки вони відносяться до життєво-необхідних товарів, а тому потреба у їх придбанні присутня постійно через необхідність лікування та профілактики захворювань.

Метою дослідження є аналіз рівня оподаткування ПДВ в Україні та за кордоном.

В Україні досить довгий час операції з реалізації ЛЗ перебували на пільговому режимі оподаткування ПДВ та були звільнені від нього. Дискусії відносно введення ПДВ на ЛЗ в Україні велися постійно, з боку уряду наводилися вагомні аргументи щодо ефективності його введення, але фармацевтична громадськість, виробники фармацевтичної продукції, науковці, спеціалісти аптечної мережі надавали фахове обґрунтування негативних наслідків такого введення. З березня 2014 р. було запроваджено 7% обкладання ПДВ на операції з ЛЗ. З точки зору соціального захисту громадян, як частини державної політики, ЛЗ мають бути економічно доступними для всіх верств населення. Тобто, під час реалізації цієї групи товарів повинні включатись не тільки фіскальні, а й регуляторні чинники, які б захищали їх доступність для населення. У законодавстві ЄС зазначено, що фармацевтична продукція, яка застосовується в охороні здоров'я для профілактики і лікування захворювань,

може оподатковуватися за зниженою ставкою ПДВ. Таким чином, у країнах ЄС ЛЗ обкладаються ПДВ за зниженою ставкою (рис. 1).

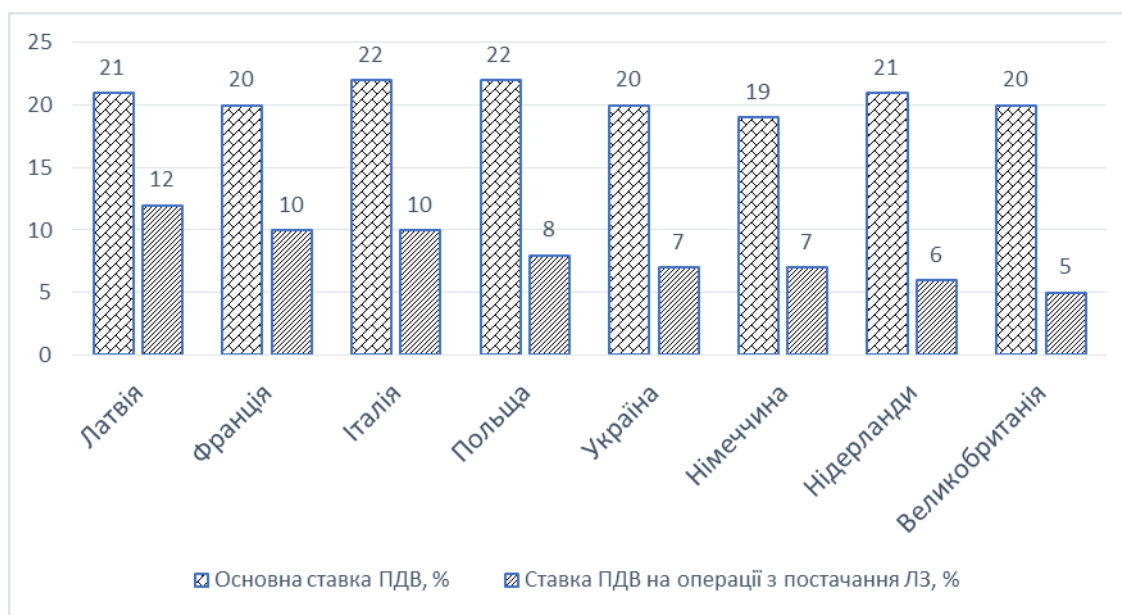

Рис. 1. Рівні ПДВ в Україні та деяких країнах світу

Як свідчать дані, в країнах ЄС рівень ПДВ на лікарські засоби істотно варіює. В деяких країнах з урахуванням стану економіки, наявності соціальних стандартів використовується диференційованість ставок. Так, у Франції реімбурсовані ЛЗ обкладаються ПДВ на рівні 2,1%, нереімбурсовані – 7%. У ряді країн використовується диференційована ставка ПДВ на рецептурні і безрецептурні ЛЗ. Можна припустити, що коли країна не має потреби у максимальній реалізації фіскального потенціалу ПДВ, це характеризує високий рівень життя громадян, оскільки ПДВ є податком споживання.

Варто відмітити, що в розвинутих країнах чимала частка витрат на ЛЗ покладається на державу, а також приватні страхові компанії. В Україні ситуація кардинально відрізняється – майже всі ЛЗ громадяни придбавають за власні кошти, і це в умовах, коли витрати на ліки в нашій країні становлять лише 22% від середньоєвропейського показника. Проте навіть в країнах ЄС до впровадження ПДВ підходили поступово, адже зростання цін на ЛЗ впливає на функціонування всієї системи охорони здоров'я.

АНАЛІЗ ЦІН НА ПРЕПАРАТИ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Немченко А.С., Куриленко Ю.Є.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

economica@ukr.net

Серцево-судинні захворювання (ССЗ) є одними з найбільш поширених хвороб сучасності поміж працездатного населення. За прогнозами ВООЗ до 2030 р. близько 23,6 млн. осіб помре від ССЗ. Найбільш розповсюдженими серед ССЗ є ішемічна хвороба серця (ІХС) та гіпертонічна хвороба (ГХ). Наприклад, в Україні кількість хворих на ССЗ збільшилась майже на 30% у 2018р., в порівнянні з 2013 р. а у Великобританії - на 13,9% відповідно. Тому актуальності набуває своєчасна діагностика, профілактика та лікування даної нозології, яке є тривалим та витратним.

Метою дослідження став аналіз цін на лікарські засоби (ЛЗ), які рекомендовані для лікування ССЗ у Великобританії.

У дослідженні були використані матеріали ВООЗ, Британський національний формуляр ЛЗ (BNF), Public Health England, Державний формуляр лікарських засобів України. Методами були обрані аналітичний, статистичний та графічний.

У зв'язку з постійним ростом захворюваності на хвороби серця, обов'язковим є оновлення та доповнення вже існуючої інформації у протоколах лікування хворих за даним напрямком. Так, нами для дослідження ринку ЛЗ для лікування ССЗ у світі був використаний BNF, який є зразковим для національних та міжнародних організацій у площині інформування профільних працівників щодо проведення фармакотерапії. Лікування ІХС та ГХ у Великобританії відбувається відповідно до протоколів CG127 – «Hypertension in adults: diagnosis and management» та CG126 «Stable angina: management», а в Україні відповідно до уніфікованих клінічних протоколів первинної, вторинної (спеціалізованої) та

третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги: «Артеріальна гіпертензія», що затверджений наказом МОЗ України №384 від 24.05.2012р. та «Стабільна ішемічна хвороба серця» наказ МОЗ №152 від 02.09.2016р. (стабільна стенокардія). Виявлено, що в Україні відсутня реєстрація на 42 міжнародні непатентовані назви ЛЗ, які використовуються у Великобританії для лікування ССЗ. Ціновий діапазон на окреслені ЛЗ представлений у таблиці.

Таблиця

**Аналіз цін на ЛЗ рекомендовані для лікування ССЗ у Великобританії
(які не мають реєстрацію в Україні)**

МНН	Ціна, долл. США	МНН	Ціна, долл. США	МНН	Ціна, долл. США
Тирофібан	382,37 – 764,75	Ацебуталол	6,51 – 25,12	Колесевелам гідрохлорид	11,92 – 19,64
Амбрісентан	83,63 – 96,67	Колестіпол	19,71 – 39,29	Дронедарон	88,39- 112,21
Бендамустін гідрохлорид	113,17– 189,19	Ціклопентіазід	12,11 – 35,64	Еноксімон	–
Бендрофлумет іазид	19,64 – 45,78	Данапароїдий Натрій	113,32– 142,00	Езетіміб	34,45 – 55,11
Бівалірудин	304,46 – 512,02	Дантролен натрій	134,05 –155,01	Фракція сухих факторів VIII октоког альфа	–
Целіпролол гідрохлорид	17,69 – 21,67	Дизопірамід	22,09 – 43,31	Флектанід ацетат	12,54 – 19,65
Гуанетидин моносультат	74,64 – 124,76	Допексамін	32,74 – 43,04	Геморіброзіл	23,11 – 29,00
Імідапріл гідрохлорид	8,38 – 13,12	Тінзапарін	23,76 – 68,09	Гидралазин гідрохлорид	13,25 – 37,32
Ісрадіпін	145,35– 178,12	Тріамтерен	36,29 – 52,35	Інозітолнікоті над	11,21 – 33,45
Надолол	0,50 –	Аципимокс	60,67 –	Лепірудін	12,00 –

	0,89		120,11		38,74
Левобунолол гідрохлорид	140,12–178,11	Амілорид гідрохлорид	5,68 – 12,34	Метарамінол ом	51,12 – 67,44
Нікардипін гідрохлорид	64,17 – 78,57	Безафібрат	11,31 – 39,29	Нікардипін	7,86 – 13,10
Окспренолол	7,03 – 20,06	Бозентан	9,00-23,11	Піндолол	7,66 – 19,64
Фенотоламін	14,33 – 51,59	Буметанід	113,27 –167,72	Ціпрофібрат	137,50-153,21

Було встановлено, що найбільш дешевшим є ЛЗ Надолол його ціна варіювалась від 0,50 до 0,89 долл. США за упаковку, а найбільш коштовним є Тирофібан з ціною від 382,37 до 764,75 долл. США відповідно. Також нами був розрахований показник коефіцієнту варіації ціни (рис.).

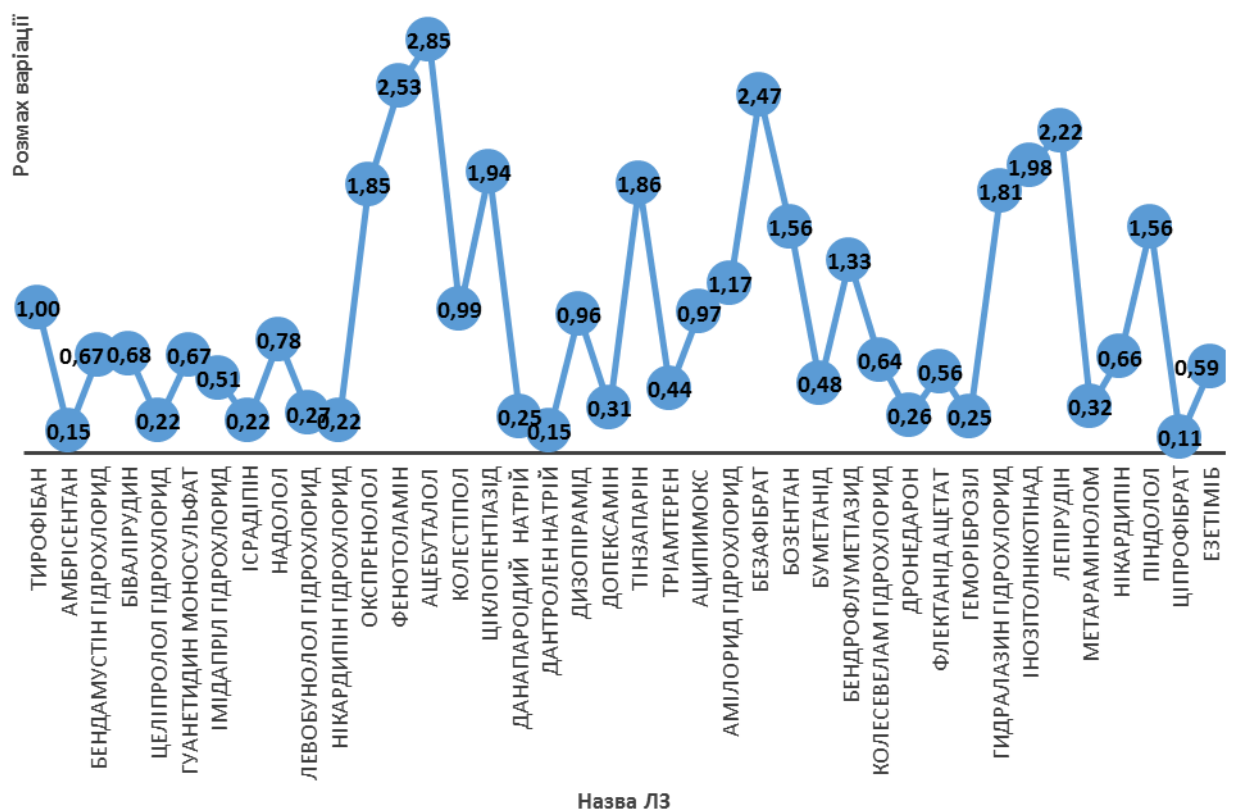

Рис. Показники варіації ціни на ЛЗ, які рекомендовані для лікування ССЗ у Великобританії

Згідно проведеного розрахунку, встановлено, що найбільший показник розмаху варіації був для ЛЗ Ацебуталол – 2,85, а найменший для препарату Ціпрофібрат – 0,11 відповідно.

Підсумовуючи проведене дослідження слід наголосити, що в Україні потрібен систематичний моніторинг лікарських призначень та оновлення інформації, наявної у протоколах лікування ССЗ відповідно до сучасних тенденцій терапії, зокрема зазначених у BNF. Реалізація даного моніторингу можлива за допомогою інструментів оцінки технологій охорони здоров'я (Health Technology Assessment — HTA).